

Eläinlääkäriliiton hallituksen kanta

Suomen Eläinlääkäriliiton hallituksen syyskuun kokouksessa hyväksyttiin liiton kanta, jonka mukaan pelastustarkoituksessa tapahtuva eläinten maahantuonti ei ole eläinsuojelullisesti perusteltua.

Todettiin, että maahantuonti aiheuttaa merkittävän riskin sekä kansanterveydelle että eläinten terveydelle ja hyvinvoinnille.

Todettiin lisäksi, että autettavia eläimiä löytyy myös kotimaisista löytöeläintaloista ja että löytöeläinten auttaminen paikan päällä ulkomailla on eläinsuojelullisen tarkastelun kestävää toimintaa.

Pimeät koirat yhä keskuudessamme

Yksittäisten lemmikkien maahantuonti on visainen ongelma, johon Eläinlääkäriliiton hallitus otti selkeän kannan kokouksessaan syksyllä.

TEKSTI: JOUKO KOPPINEN
KUVA: ANNA PARKKARI

Lentokoneillallinen oli mennä väärään kurkkuun, kun luin Finnairin asiakaslehdessä sankaritarinan pimeän koiran pelastamisesta. Artikkelissa kerrottiin hengästyneeseen teinityyliin pariskunnasta, joka oli pelastanut katukoiran Pohjois-Afrikassa, hoitanut sen omalla kustannuksellaan jonkinlaiseen kuntoon ja tuonut Suomeen.

Tarinan konnia olivat sydämetömät eläinlääkintäviranomaiset, jotka olivat pyrkineet estämään

koirarukan maahantuonnille kaikenlaisilla verukkeilla. Kuvassa pelastettu koira katsoi kameraa kostein silmin.

Tarttuvien tautien riskejä ei tunneta

Tartuntatautien riskit unohtuvat hyvinvoivassa yhteiskunnassa. Ihmiset, jotka eivät koskaan ole nähneet naama sinisenä henkeään haukkovaa hinkuuskäpotilasta, tuntevat epäluuloja rokotuksia kohtaan. Kun etäisyys kotieläimiin kasvaa, vähenee tietoisuus niistä ihmiselle aiheutuvista riskeistä.

Tarjousjauhelihaa kohdellaan kuin se ei koskaan olisi eläintä ollutkaan. Turisti tutustuu köyhässä maassa hotellien uima-altaisiin ja baareihin, muttei näe sivukatujen jäteröykkiöitä eikä sairaaloiden tungosta ja ahdinkoa. Hänellä voi tulla käsitys, että on hyvä työ tuoda kapinen ja suolistolaisia kantava koiranpentu koti-Suomeen. Onhan se niin suloinen.

EU-maihin salakuljetetaan vuosittain satoja ellei tuhansia laittomia lemmikkejä. Niiden joukossa on vuosittain pari raivotaudista kärsivää eläintä. Viimeisimmän

tapaukset olivat Suomeen Intiasta ja Belgiaan Marokosta tuotu koira. Molemmassa säästyttiin ihmisen sairastumiselta vain hyvän onnen ja ulkopuolisten valppauden ansiosta.

Raivotauti on erinomainen esimerkki syistä, miksi eläinten salakuljetus on vaarallista. Se on zoonoosi, joka hoitamattomana aiheuttaa kaameat keskushermosto-oireet ja lopuksi kuoleman. Jopa vuosia kestävä oireeton inkubatioaika tekee siitä hyvin salakavalan. Rabies voi joskus tarttua ilman puremaa, jos virus pääsee elimistöön limakalvojen tai haavojen kautta. Virusta on syljessä viikkoja ennen kuin eläin saa neurologisia oireita. Edes rokotus ei välttämättä suojaa taudilta, jos koira on saanut tartunnan sitä ennen. Vuosittain rabiekseen kuolee Euroopassa toistakymmentä ihmistä, maailmassa kuolee 55 000.

Susanna Pesonen kirjoitti Eläinlääkärilehdessä (10/07) Marokosta Ranskaan 2004 salakuljetetusta rabies-koirasta, joka aiheutti erittäin laajan ja kalliin selvitystyön. Teksti julkaistiin myös SEY:n eläinten ystävä -lehdessä.

Suomen tapauksessa koira tuotiin Intiasta puutteellisin asiakirjojin. Kun omistaja meni koirineen kylään, valpas isäntäväki huolestui tapauksesta ja ilmoitti koirasta kunnaneläinlääkärille. Tämä määräsi koiran eristettäväksi. Koiraa pidettiin kesämökillä pari päivää, kunnes viisi vuorokautta maahantuonnin jälkeen se tuli apaattiseksi ja sille nousi kuume. Koira lopetettiin. Eivirassa todettiin Intiassa endeeminen rabiestyyppi ja lisäksi merkkejä vammoista, muun muassa alaleuan murtuma ja periostiitti. Tälläkin koiralla ehti olla lukuisia ihmis- ja eläinkontakteja tuontimaassa.

Rabiasta ei tarvitse etsiä Intiasta asti. Tautia on sekä Suomen etelä- että itänaapurissa. Vuosina 2004–2005 todettiin Virossa 580 rabiestartuntaa eläimillä. Suomen

viimeistä edellinen rabiestapaus todettiin 2003 Virosta tuodulla ponilla. Siitä selvittiin ilman ihmistartuntaa eläinlääkärin valppauden ansiosta.

Pimeä lemmikki saattaa tuoda mukanaan jo Etelä-Euroopasta monia muita vaarallisia zoonooseja, esimerkiksi leishmanioosin, ekinokokkoosin ja leptospiroosin. Lisäksi on mahdollista, että MRSA-stafylokokki siirtyy juuri tästä lemmikistä ihmiseen.

Pimeä koira on riski kotieläimillemme

Luvaton tuontikoira voi levittää suomalaisiin koiriin muun muassa babesioosia, ehrlichioosia ja sydänmatotautia. Vuodesta 1996 asti on Suomessa todettu jopa kahdeksan penikkatautitapausta vuosittain. Lähes kaikki tapaukset olivat yhteydessä koirien tuontiin Baltian maista.

Parvovirusta kantavien koiranpentujen tuonti Virosta on valitettavan tavallista. Erittäin runsaasti virusta erittävien pentujen tiedetään sairastuttaneen rokotettuja suomalaisia pentuja.

Mitä voimme tehdä?

Vastuuton lemmikkieläintuonti on vaara itsellemme, työntekijöillemme ja kotieläimillemme. Rabies-esimerkit osoittavat, että tyhmyys, välinpitämättömyys ja silkka lainkuulaisuuden puute voivat lamata katukoiraan ihastuvan turistin arvostelukyvyn. Lailliset rajoitukset ovat ahneelle ja häikäilemättömälle jobbarille ainoastaan haaste.

Laki edellyttää kaikkia eläinlääkäreitä ilmoittamaan laittomasta eläimestä viranomaiselle, joko virkaeläinlääkärille, läänineläinlääkärille tai Eviraan. Zoonoosiuhasta pitää ilmoittaa terveydenhoitoviranomaisille. Myös oudosti käyttäytyvistä eläimistä tulee ilmoittaa. Eksoottisten tautien diagnoositaitoja kannattaa pitää yllä. Australiassa otetaan eläintautiuhat hyvin vakavasti, kuten jokainen maa-

hantuliija joutuu kokemaan. Siellä eläinlääkärin seinällä on kuvasarja uhkaavimmista zoonooseista ja tarttuvista eläintaudeista ja niiden päällä iskulause ”Pidä aina pahin mahdollisuus mielessä”.

Suurin haaste on vakuuttaa suuri yleisö, nuo tuhannet ulkomaille matkustavat eläintenystävät, tuontisäännösten merkityksestä. Kun asiakas on lähdössä maailmalle, häntä voi valistaa tautiuhasta ja kertoa selkokielellä, mitä se tarkoittaa.

Julkisuudessa aika ajoitin esiintyviin tarinoihin torikissojen ja katukoirien sankarillisista pelastuksista on hyvä puuttua. Kirjoitin lentoyhtiön lehden toimitukseen lukijan kirjeen, jossa kerroin monista kulkukoiran aiheuttamista vaaroista ja tähdensin viranomaismääräysten merkitystä. Finnair ei julkaissut kirjettäni eikä vastannut siihen. Ehkä lehden toimitus tulevaisuudessa kuitenkin välttää yhtä kritiikitöntä kirjoittelua.

Kirjoittaja on eläinlääkäri ja Eläinlääkärilehden tieteellinen toimittaja.

Tietoa lemmikin omistajalle tarjottavaksi:

Kirjoituksessa on käytetty lähteenä Eläinlääkäripäivillä 2008 järjestetyn yleisötillaisuuden Älä tuo pimeää pentua -aineistoa.

Luennoitsijat olivat Miia Jakava-Viljanen, Jukka Marttila, Eeva Ruotsalainen ja Kirsi Sario. Luennot on luettavissa SEY:n sivuilla osoitteessa www.sey.fi, valitse kohta eläinsuojelu, edelleen lemmikkieläimet ja edelleen Älä tuo pimeää pentua.

SEY:n sivut tarjoavat matkustaville eläintenystävälle erinomaisia tietoa. Eläinlääkäripäivien 2008 tilaisuus järjestettiin yhteistyössä SEY:n kanssa.

Eviran sivuilla on myös tietoa eläinten tuonnista, www.evira.fi.